

รายงานการประชุม
คณะกรรมการบริหารจัดการความเสี่ยงของกรมศุลกากร
ครั้งที่ ๑/๒๕๖๓
วันศุกร์ที่ ๒๗ มีนาคม ๒๕๖๓
ณ ห้องภาสกรวงศ์ ชั้น ๒ อาคาร ๑ กรมศุลกากร

ผู้มาประชุม

๑. นายชัยยุทธ	คำคุณ	ที่ปรึกษาด้านพัฒนาระบบควบคุมทางศุลกากร กรมศุลกากร	ประธานกรรมการ
๒. นางสาววัชรภรณ์	ยังโยมร	นักวิชาการศุลกากรชำนาญการพิเศษ วิชาการในตำแหน่ง ผู้เชี่ยวชาญด้านการเงิน การบัญชีและการคลัง สลช.	กรรมการ
๓. นายวิสูตร	สิงห์สง่า	ผู้อำนวยการกลุ่มคุ้มครองและส่งเสริมจริยธรรม แทน ผอ. กบท.	กรรมการ
๔. นายวีระศักดิ์	ลอยสายออ	ผู้อำนวยการส่วนแผนงานและมาตรฐาน ศทส. และผู้แทน กบช. แทน ผอ. ศทส. และ ผอ. กบช.	กรรมการ
๕. นายศรีบุญ	ไชยกันยา	ผู้อำนวยการส่วนบังคับคดี แทน ผอ. กกม.	กรรมการ
๖. นางสรรค์สุภา	คล้ายสุบรรณ	ผู้เชี่ยวชาญด้านการวินิจฉัยพิกัตศุลกากร แทน ผอ. กพก.	กรรมการ
๗. นางสาวอภิญา	ปัญญาชีวะ	ผู้อำนวยการส่วนพิธีการศุลกากร แทน ผอ. กมพ.	กรรมการ
๘. นางกฤตกา	ปั้นประเสริฐ	ผู้อำนวยการสำนักสิทธิประโยชน์ทางภาษีอากร กสอ.	กรรมการ
๙. นายชัยฤทธิ์	แพทย์สมาน	ผู้อำนวยการกองตรวจสอบอากร กตอ. และ ผู้อำนวยการศูนย์ประมวลการข่าวทางศุลกากร ศปช.	กรรมการ
๑๐. นายไชยทัต	นิวาสะบุตร	ผู้เชี่ยวชาญด้านการสืบสวนและปราบปราม แทน ผอ. กสป.	กรรมการ
๑๑. นายถาวร	เอี่ยมพิบูลย์	หัวหน้าฝ่ายสืบสวนและปราบปราม แทน ผอ. สกท.	กรรมการ
๑๒. นางสาวปัทมาภรณ์	แจ่มผล	ผู้อำนวยการส่วนบริการศุลกากร ๓ แทน ผอ. สทก.	กรรมการ
๑๓. นายวิชณู	วงศ์เสาวภย์	ผู้อำนวยการส่วนบริการผู้โดยสาร แทน ผอ. สดม.	กรรมการ
๑๔. นายสาธิต	ภูหอมเจริญ	ผู้อำนวยการสำนักงานศุลกากรตรวจสินค้า ลาดกระบัง สสล.	กรรมการ
๑๕. นางสาวศรีญา	งามศิริอุดม	หัวหน้าฝ่ายบริหารงานทั่วไป แทน ผอ. สสภ.	กรรมการ
๑๖. นางนิรมล	ศรีวุฒิชาย	หัวหน้าฝ่ายบริหารความเสี่ยง แทน ผอ. สผภ.	กรรมการ
๑๗. นายวาริส	วิสารทานนท์	ผู้อำนวยการส่วนบริการกลาง แทน ผอ. สทบ.	กรรมการ
๑๘. นางสาวภัทริยา	กุลชล	ผู้เชี่ยวชาญด้านการควบคุมทางศุลกากร พื้นที่ภาคที่ ๑ แทน ศภ. ๑	กรรมการ

/๑๙. นายปิดิณซ์ ...

๑๙.	นายปิติณัช ศรีธรา	ผู้เชี่ยวชาญด้านการควบคุมทางศุลกากร พื้นที่ภาคที่ ๓ แทน ศภ. ๓	กรรมการ
๒๐.	นางสาวณัชนนธ์ อินทสร	หัวหน้าฝ่ายพัฒนาองค์กร แทน ผอ. กพบ.	กรรมการ
๒๑.	นางสาวอรนุช ชาวเมืองน้อย	หัวหน้าฝ่ายวางแผน และ รักษาการในตำแหน่ง ผู้อำนวยการส่วนวางแผน และประเมินผล กยผ.	กรรมการและ เลขานุการ
๒๒.	นางสาวกัลยา นิลล่อ	หัวหน้าฝ่ายประเมินผล กยผ.	กรรมการและ ผู้ช่วยเลขานุการ
๒๓.	นางสาวสิริญา หยิมการุณ	นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการ ฝปผ. สปป. กยผ.	กรรมการและ ผู้ช่วยเลขานุการ

ผู้เข้าร่วมประชุม

๑. นางสาวปรีดา ผูกสถิต หัวหน้าฝ่ายหลักเกณฑ์และเจรจาความตกลง กมพ.
๒. นายเรวัตน์ บางพา หัวหน้าฝ่ายบริหารงานทั่วไป กสป.
๓. นางสาวอรจิรา วรรณกุล นักวิเคราะห์นโยบายและแผนปฏิบัติการ กยผ.
๔. นางสาวเบญจมาศ ยี่ลังกา นักวิเคราะห์นโยบายและแผนปฏิบัติการ กพบ.
๕. นางสาวมูทิตา ธรรมชัยโสภิต เจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน กยผ.

ผู้ไม่มาประชุม

๑. นางสาวนิตยา เทียงตรงภิญโญ ผู้อำนวยการกองยุทธศาสตร์และแผนงาน กยผ.
๑. ผู้อำนวยการกองพิทักษ์ศุลกากร หรือผู้แทนไม่ต่ำกว่าระดับหัวหน้าฝ่าย กพก.
๒. ผู้อำนวยการสำนักงานศุลกากรภาคที่ ๒ หรือผู้แทนไม่ต่ำกว่าระดับหัวหน้าฝ่าย ศภ. ๒
๓. ผู้อำนวยการสำนักงานศุลกากรภาคที่ ๔ หรือผู้แทนไม่ต่ำกว่าระดับหัวหน้าฝ่าย ศภ. ๔
๔. นักวิเคราะห์นโยบายและแผนระดับปฏิบัติการหรือชำนาญการ ฝผ. สผ. กยผ.

เริ่มประชุมเวลา ๐๙.๓๐ น.

ระเบียบวาระที่ ๑ เรื่องประธานแจ้งให้ที่ประชุมทราบ

• คำสั่งกรมศุลกากรว่าด้วยการแต่งตั้งคณะกรรมการบริหารจัดการความเสี่ยงของกรมศุลกากร

ทพช. ชัยยุทธ ในฐานะประธานที่ประชุมแจ้งให้ที่ประชุมทราบว่า อธิบดีได้มีคำสั่งกรมศุลกากร ที่ ๒๕๓/๒๕๖๒ ลงวันที่ ๑๖ พฤษภาคม ๒๕๖๒ เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการบริหารจัดการความเสี่ยงของกรมศุลกากร โดยมีตนในฐานะที่ปรึกษาหรือรองอธิบดีที่กำกับดูแล กยผ. เป็นประธานกรรมการ และผู้แทนจากส่วนราชการระดับกอง สำนักงาน กลุ่ม และศูนย์ ที่ดำรงตำแหน่งไม่ต่ำกว่าระดับหัวหน้าฝ่าย เป็นกรรมการ (ไม่รวมกลุ่มตรวจสอบภายใน และกลุ่มที่ปรึกษาการศุลกากรในต่างประเทศ)

/ทั้งนี้ ...

ทั้งนี้ คณะกรรมการฯ ดังกล่าวมีหน้าที่และอำนาจในการวิเคราะห์และระบุปัจจัยเสี่ยงที่ส่งผลกระทบต่อ การดำเนินการตามภารกิจและยุทธศาสตร์การบริหารราชการของกรมศิลปากร ประเมินความเสี่ยงและจัดทำ แผนการบริหารจัดการความเสี่ยงของกรมศิลปากรเพื่อเสนอกรมฯ พิจารณา ประสานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อให้มี การดำเนินการตามแผนการบริหารจัดการความเสี่ยงฯ ที่ได้รับความเห็นชอบแล้ว รวมถึงติดตามประเมินผล การดำเนินการตามแผนการบริหารจัดการความเสี่ยงฯ ดังกล่าว และทบทวนแผนการบริหารจัดการความเสี่ยงฯ อย่างสม่ำเสมอ จัดทำรายงานผลการดำเนินการตามแผนการบริหารความเสี่ยงฯ คัดเลือกเครื่องมือการบริหารจัดการ ความเสี่ยงที่เห็นว่าเหมาะสมมาประยุกต์ใช้กับการดำเนินการบริหารจัดการความเสี่ยงของคณะกรรมการฯ ตลอดจน แต่งตั้งคณะอนุกรรมการ คณะทำงาน หรือบุคคล เพื่อจัดทำแผนการบริหารจัดการความเสี่ยงฯ ที่เกี่ยวข้อง รวมถึง สนับสนุนการปฏิบัติงานของคณะกรรมการฯ ตามความเหมาะสม และปฏิบัติภารกิจอื่นใดที่เกี่ยวข้องตามที่อธิบดี มอบหมาย

นอกจากนั้นแล้ว ประธานที่ประชุมยังได้เน้นถึงความสำคัญของการดำเนินการของคณะกรรมการฯ และ เสนอให้มีการจัดการประชุมคณะกรรมการฯ เป็นประจำทุกเดือน หรือไตรมาสละ ๒ ครั้ง โดยเห็นควร นำกิจกรรมต่างๆ ของกรมฯ มาวิเคราะห์ว่ายังมีปัจจัยใดบ้างที่ส่งผลให้เกิดความเสี่ยงในการดำเนินการ เพื่อจะร่วมกัน กำหนดมาตรการหรือแนวทางในการบริหารจัดการปัจจัยดังกล่าวเพื่อลดความเสี่ยงต่อไป

มติที่ประชุม ที่ประชุมรับทราบ

ระเบียบวาระที่ ๒ เรื่องเพื่อทราบ

• **หลักเกณฑ์กระทรวงการคลังว่าด้วยมาตรฐานและหลักเกณฑ์ปฏิบัติการบริหารจัดการความเสี่ยงสำหรับ หน่วยงานของรัฐ พ.ศ. ๒๕๖๒**

เลขานุการคณะกรรมการฯ แจ้งให้ที่ประชุมทราบว่า สืบเนื่องมาจากทบัญญัติของพระราชบัญญัติ วินัยการเงินการคลังของรัฐ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๗๙ กำหนดให้หน่วยงานของรัฐจัดให้มีการตรวจสอบภายใน การควบคุมภายใน และการบริหารจัดการความเสี่ยง โดยให้ถือปฏิบัติตามมาตรฐานและหลักเกณฑ์ที่กระทรวงการคลัง กำหนด กระทรวงการคลังจึงได้ออกมาตรฐานและหลักเกณฑ์ตามนัยข้างต้นเพื่อให้หน่วยงานของรัฐได้ถือปฏิบัติตาม ดังนี้

๑. การตรวจสอบภายใน

- หลักเกณฑ์กระทรวงการคลังว่าด้วยมาตรฐานและหลักเกณฑ์ปฏิบัติการตรวจสอบภายในสำหรับ หน่วยงานของรัฐ พ.ศ. ๒๕๖๑ ลงวันที่ ๑๓ พฤศจิกายน ๒๕๖๑
- หลักเกณฑ์กระทรวงการคลังว่าด้วยมาตรฐานและหลักเกณฑ์ปฏิบัติการตรวจสอบภายในสำหรับ หน่วยงานของรัฐ พ.ศ. ๒๕๖๒ ลงวันที่ ๗ ตุลาคม ๒๕๖๒

/๒. การควบคุม ...

๒. การควบคุมภายใน

- หลักเกณฑ์กระทรวงการคลังว่าด้วยมาตรฐานและหลักเกณฑ์ปฏิบัติการควบคุมภายในสำหรับหน่วยงานของรัฐ พ.ศ. ๒๕๖๑ ลงวันที่ ๓ ตุลาคม ๒๕๖๑

๓. การบริหารจัดการความเสี่ยง

- หลักเกณฑ์กระทรวงการคลังว่าด้วยมาตรฐานและหลักเกณฑ์ปฏิบัติการบริหารจัดการความเสี่ยงสำหรับหน่วยงานของรัฐ พ.ศ. ๒๕๖๒ ลงวันที่ ๑๘ มีนาคม ๒๕๖๒

ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับหลักเกณฑ์กระทรวงการคลังว่าด้วยมาตรฐานและหลักเกณฑ์ปฏิบัติการบริหารจัดการความเสี่ยงสำหรับหน่วยงานของรัฐ พ.ศ. ๒๕๖๒ มีประเด็นสำคัญ สรุปได้ดังนี้

๑. หลักเกณฑ์ฯ ฉบับนี้ให้ใช้บังคับในรอบระยะเวลาบัญชีของหน่วยงานรัฐถัดจากปีที่กระทรวงการคลังประกาศเป็นต้นไป

๒. ให้หน่วยงานของรัฐตามพระราชบัญญัติวินัยการเงินการคลังของรัฐ พ.ศ. ๒๕๖๑ ถือปฏิบัติตามมาตรฐานและหลักเกณฑ์ปฏิบัติการบริหารจัดการความเสี่ยงสำหรับหน่วยงานของรัฐที่แนบท้ายหลักเกณฑ์ฯ

๓. กรณีหน่วยงานของรัฐมีเจตนาหรือปล่อยปละละเลยในการปฏิบัติตามมาตรฐานและหลักเกณฑ์ปฏิบัติการบริหารจัดการความเสี่ยงสำหรับหน่วยงานของรัฐที่กระทรวงการคลังกำหนด โดยไม่มีเหตุอันควรให้กระทรวงการคลังพิจารณาความเหมาะสมในการเสนอความเห็นเกี่ยวกับพฤติการณ์ของหน่วยงานของรัฐดังกล่าวให้ผู้ที่เกี่ยวข้องดำเนินการตามอำนาจและหน้าที่ต่อไป

๔. โครงสร้างเนื้อหาของหลักเกณฑ์ฯ ฉบับดังกล่าว แบ่งออกเป็น ๒ ส่วน คือ มาตรฐานการบริหารจัดการความเสี่ยงสำหรับหน่วยงานของรัฐ และหลักเกณฑ์ปฏิบัติการบริหารจัดการความเสี่ยงสำหรับหน่วยงานของรัฐ โดยมีนิยามของคำศัพท์ที่สำคัญ ได้แก่

- “การบริหารจัดการความเสี่ยง” หมายความว่า กระบวนการบริหารจัดการเหตุการณ์ที่อาจเกิดขึ้นและส่งผลกระทบต่อหน่วยงานของรัฐ เพื่อให้หน่วยงานของรัฐ เพื่อให้หน่วยงานของรัฐสามารถดำเนินงานให้บรรลุวัตถุประสงค์ของหน่วยงาน รวมถึงเพื่อเพิ่มศักยภาพและขีดความสามารถให้หน่วยงานของรัฐ

- “ความเสี่ยง” หมายความว่า ความเป็นไปได้ของเหตุการณ์ที่อาจเกิดขึ้น และเป็นอุปสรรคต่อการบรรลุวัตถุประสงค์ของหน่วยงาน

นอกจากนั้น ยังกำหนดให้หน่วยงานของรัฐจัดให้มีการบริหารจัดการความเสี่ยงโดยใช้มาตรฐานการบริหารจัดการความเสี่ยงสำหรับหน่วยงานของรัฐที่กระทรวงการคลังกำหนดเป็นแนวทางในการบริหารจัดการความเสี่ยง และให้หน่วยงานของรัฐ (ไม่รวมถึงรัฐวิสาหกิจ) ถือปฏิบัติตามคู่มือหรือแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการบริหารจัดการความเสี่ยงตามที่กระทรวงการคลังกำหนด และสามารถนำคู่มือหรือแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการบริหารจัดการความเสี่ยงอื่นมาประยุกต์ใช้กับหน่วยงานได้

ดังนั้น เพื่อให้กรมฯ มีการบริหารจัดการความเสี่ยงซึ่งจะส่งผลให้การดำเนินการตามภารกิจและยุทธศาสตร์การบริการของกรมฯ บรรลุผลตามเป้าหมายและวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพ และเป็นไปตามบทบัญญัติของมาตรา ๗๙ แห่งพระราชบัญญัติวินัยการเงินการคลังของรัฐ พ.ศ. ๒๕๖๑ และข้อกำหนดที่ปรากฏ

/ในหลักเกณฑ์ ...

ในหลักเกณฑ์กระทรวงการคลังว่าด้วยมาตรฐานและหลักเกณฑ์ปฏิบัติการบริหารจัดการความเสี่ยงฯ ที่กล่าวถึงข้างต้น กรมฯ จึงได้มีคำสั่งแต่งตั้ง “คณะกรรมการบริหารจัดการความเสี่ยงของกรมศุลกากร”

มติที่ประชุม ที่ประชุมรับทราบ

ระเบียบวาระที่ ๓ เรื่องเพื่อพิจารณา

• การประเมินความเสี่ยงการทุจริต ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓

เลขานุการคณะกรรมการฯ แจ้งให้ที่ประชุมทราบว่าถึงที่มาของการจัดการประชุมคณะกรรมการฯ ในครั้งที่ ๑/๒๕๖๓ ว่า สืบเนื่องจากในคราวประชุมคณะทำงานศึกษา ประเมินคุณธรรมและความโปร่งใส ในการดำเนินงานของกรมศุลกากร (Integrity and Transparency Assessment : ITA) ครั้งที่ ๑/๒๕๖๓ เมื่อวันที่ ๓ มีนาคม ๒๕๖๓ ระเบียบวาระที่ ๓ เรื่องเพื่อพิจารณา ข้อ ๓.๑ เรื่อง การจัดเตรียมหลักฐานเชิงประจักษ์ เพื่อการประเมินระดับการเปิดเผยข้อมูลต่อสาธารณะของหน่วยงาน (Open Data Integrity and Transparency Assessment: OIT) ที่ประชุมคณะทำงานศึกษาฯ ดังกล่าวได้พิจารณาแบบตรวจการเปิดเผยข้อมูลสาธารณะ (OIT) ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสของหน่วยงานภาครัฐ (ITA หรือ Integrity and Transparency Assessment) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ โดยแบบตรวจฯ ดังกล่าวมีประเด็นคำถาม/ประเด็น การตรวจ จำนวน ๔๓ ข้อ และที่ประชุมคณะทำงานศึกษาฯ ได้มีมติให้ กยผ. ในฐานะฝ่ายเลขานุการของ คณะกรรมการบริหารจัดการความเสี่ยงของกรมศุลกากร ดำเนินการเผยแพร่ข้อมูลในส่วนที่เกี่ยวข้องกับ ประเด็นคำถาม/ประเด็นการตรวจที่เกี่ยวข้องการประเมินความเสี่ยงเพื่อการป้องกันการทุจริต จำนวน ๒ ข้อ คือ O36 และ O37 และจัดส่งหลักฐานการดำเนินการเกี่ยวกับประเด็นดังกล่าวไปยัง กคจ. กบท. ในฐานะฝ่ายเลขานุการ ของคณะทำงานศึกษาฯ ภายในวันที่ ๑๐ เมษายน ๒๕๖๓ ซึ่งข้อมูลที่ต้องเผยแพร่และหลักฐานที่ต้องใช้สำหรับ แต่ละคำถาม/ประเด็นการตรวจ มีดังนี้

• **ประเด็นการตรวจ O36 การประเมินความเสี่ยงการทุจริตประจำปี** กำหนดให้ต้องมีการเผยแพร่ ผลการประเมินความเสี่ยงของการดำเนินงาน หรือการปฏิบัติหน้าที่ที่อาจก่อให้เกิดการทุจริต หรือก่อให้เกิดการขัดกัน ระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนกับผลประโยชน์ส่วนรวมของหน่วยงาน ซึ่งเป็นการดำเนินการในปี พ.ศ. ๒๕๖๓ อาทิ เหตุการณ์ความเสี่ยงและระดับของความเสี่ยง มาตรการและการดำเนินการในการบริหารจัดการความเสี่ยง และ หลักฐานที่ต้องใช้ ได้แก่ คำสั่งกรมศุลกากรที่ ๒๕๓/๒๕๖๒ ลงวันที่ ๑๖ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๖๒ เรื่อง แต่งตั้ง คณะกรรมการบริหารจัดการความเสี่ยงของกรมศุลกากร และรายงานการประชุมคณะกรรมการฯ ที่แสดงถึง ผลการประเมินความเสี่ยงของการดำเนินการของกรมศุลกากร ที่มีรายละเอียดเหตุการณ์ความเสี่ยงและระดับ ความเสี่ยง มาตรการและการดำเนินการจัดการความเสี่ยง

• **ประเด็นการตรวจ O37 การดำเนินการเพื่อจัดการความเสี่ยงการทุจริต** กำหนดให้ต้องมี การเผยแพร่การดำเนินการหรือกิจกรรมที่แสดงถึงการจัดการความเสี่ยงในกรณีที่น่าจะก่อให้เกิดการทุจริต หรือก่อให้เกิด การขัดกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนกับผลประโยชน์ส่วนรวมของหน่วยงาน โดยเป็นกิจกรรมหรือการดำเนินการ

/ที่สอดคล้อง ...

ที่สอดคล้องกับมาตรการหรือการดำเนินการเพื่อบริหารจัดการความเสี่ยงตามข้อ O36 และต้องเป็นการดำเนินการในปี พ.ศ. ๒๕๖๓ สำหรับหลักฐานที่ต้องใช้ คือ หลักฐานที่แสดงถึงการดำเนินการจัดการความเสี่ยงที่สอดคล้องกับมาตรการ หรือการดำเนินการเพื่อบริหารจัดการความเสี่ยงตามข้อ O36 ประกอบกับศูนย์ปฏิบัติการต่อต้านการทุจริต (ศปท.) สำนักงานปลัดกระทรวง กระทรวงการคลัง ได้มีหนังสือแจ้งให้หน่วยงานในสังกัดกระทรวงการคลังจัดส่งรายงานการประเมินความเสี่ยงการทุจริตตามแนวทางของสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ (สำนักงาน ป.ป.ท.) ให้แก่กระทรวงการคลังอีกด้วย

ด้วยเหตุดังกล่าวฝ่ายเลขานุการคณะกรรมการฯ จึงได้ศึกษารายละเอียดเกี่ยวกับการประเมินความเสี่ยงการทุจริต ที่ปรากฏในเอกสาร “คู่มือแนวทางการประเมินความเสี่ยงการทุจริต (Fraud Risk-Assessments: FRAs)” และแบบฟอร์ม “การประเมินความเสี่ยงการทุจริต ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓” ซึ่งจัดทำโดยกองยุทธศาสตร์และแผนงาน สำนักงาน ป.ป.ท. เพื่อใช้เป็นแนวทางในการประเมินความเสี่ยงการทุจริตของกรมฯ ต่อไป ทั้งนี้ สามารถสรุปสาระสำคัญเกี่ยวกับการประเมินความเสี่ยงการทุจริตตามแนวทางของสำนักงาน ป.ป.ท. ได้ ดังนี้

๑. กรอบหรือภาระงานในการประเมินความเสี่ยงการทุจริต มี ๔ กระบวนการ ได้แก่
  - ก. Corrective: แก้ไขปัญหาที่เคยรับรู้ว่าจะเกิด สิ่งที่มีประวัติอยู่แล้ว ทำอย่างไรจะไม่ให้เกิดขึ้นซ้ำอีก
  - ข. Detective: เผื่อระวัง สอดส่อง ติดตามพฤติกรรมเสี่ยง ทำอย่างไรจะตรวจพบ ต้องสอดส่องตั้งแต่แรกตั้งข้อบ่งชี้บางเรื่องที่น่าสงสัยทำการลดระดับความเสี่ยงนั้นหรือให้ข้อมูลเบาะแสให้แก่ผู้บริหาร
  - ค. Preventive: ป้องกัน หลีกเลี่ยง พฤติกรรมที่นำไปสู่การสุ่มเสี่ยงต่อการกระทำผิดในส่วนที่พฤติกรรมที่เคยรับรู้ว่าจะเคยเกิดมาก่อน คาดหมายได้ว่ามีโอกาสสูงที่จะเกิดซ้ำอีก (Known Factor) ทั้งที่รู้ว่าทำไปมีความเสี่ยงต่อการทุจริต จะต้องหลีกเลี่ยงด้วยการปรับ Workflow ใหม่ ไม่เปิดช่องว่างให้การทุจริตเข้ามาได้อีก
  - ง. Forecasting: การพยากรณ์ประมาณการสิ่งที่จะเกิดขึ้นและป้องกันป้องปรามล่วงหน้าในเรื่องประเด็นที่ไม่คุ้นเคย ในส่วนที่เป็นปัจจัยความเสี่ยงที่มาจากพยากรณ์ ประมาณการล่วงหน้าในอนาคต (Unknown Factor)

๒. ประเภทความเสี่ยงการทุจริต แบ่งออกเป็น ๓ ด้าน ได้แก่ ความเสี่ยงการทุจริตที่เกี่ยวข้องกับการพิจารณาอนุมัติ อนุญาต (เฉพาะหน่วยงานที่มีภารกิจให้บริการประชาชนอนุมัติ หรืออนุญาต ตามพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการ พ.ศ. ๒๕๕๘) ความเสี่ยงการทุจริตในความโปร่งใสของการใช้อำนาจและตำแหน่งหน้าที่ และความเสี่ยงการทุจริตในความโปร่งใสของการใช้จ่ายงบประมาณและการบริหารจัดการทรัพยากรภาครัฐ

๓. การประเมินความเสี่ยงการทุจริตมี ๙ ขั้นตอน ประกอบด้วย ๑. การระบุความเสี่ยง ๒. การวิเคราะห์สถานะความเสี่ยง ๓. เมทริกส์ระดับความเสี่ยง ๔. การประเมินการควบคุมความเสี่ยง ๕. แผนบริหารความเสี่ยง ๖. การจัดทำรายงานผลการเผื่อระวังความเสี่ยง ๗. จัดทำระบบการบริหารความเสี่ยง ๘. การจัดทำรายงานการบริหารความเสี่ยง และ ๙. การรายงานผลการดำเนินงานตามแผนการบริหารความเสี่ยง

/และภายหลัง ...

และภายหลังจากการศึกษาข้อมูลดังกล่าวข้างต้น ได้มีการประชุมหารือระหว่าง กคจ. กบท. กับ สผป. กยผ. ถึงแนวทางและกรอบระยะเวลาในการดำเนินการที่ชัดเจนเพื่อจะได้จัดส่งหลักฐานที่เกี่ยวข้องไปยัง กคจ. กบท. ให้ทันภายในเวลาที่กำหนด และจากการหารือในเบื้องต้นเห็นควรพิจารณาความเสี่ยงที่เกิดขึ้นใน “กระบวนการตรวจสอบตู้คอนเทนเนอร์สินค้าด้วยเครื่องเอกซเรย์แบบติดตั้งประจำที่ (Fixed System)” เนื่องจากเห็นว่าปริมาณงานตู้คอนเทนเนอร์ที่ต้องผ่านการตรวจสอบ ณ ท่าเรือแหลมฉบัง มีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง ทั้งนี้ สผป. กยผ. ได้มีหนังสือถึง ศปช. และ สทบ. เพื่อขอข้อมูลเกี่ยวกับการดำเนินการในเรื่องดังกล่าวและได้รับความร่วมมือเป็นอย่างดี และฝ่ายเลขานุการคณะกรรมการฯ ได้นำข้อมูลดังกล่าวมาใช้ประกอบการพิจารณาการร่างรายงานการประเมินความเสี่ยงการทุจริตตามแบบฟอร์ม “การประเมินความเสี่ยงการทุจริต ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓” ด้วยเหตุดังกล่าวจึงขอให้ที่ประชุมพิจารณาว่าเห็นควรแก้ไข/ปรับปรุงข้อมูลหรือไม่ ประการใด

ประธานที่ประชุมได้สอบถาม กคจ. กบท. ว่า คณะทำงานศึกษาฯ ได้กำหนดแบบฟอร์มเพื่อใช้ในการประเมินความเสี่ยงการทุจริตไว้หรือไม่ ซึ่ง ผอ. กคจ. ชี้แจงว่า คณะทำงานศึกษาฯ ไม่ได้กำหนดแบบฟอร์มการรายงานข้อมูลในเรื่องนี้ไว้เป็นการเฉพาะแต่อย่างใด แต่ในปีงบประมาณที่ผ่านมาได้นำ “คู่มือแนวทางการประเมินความเสี่ยงการทุจริต (Fraud Risk-Assessments: FRAs)” และแบบฟอร์ม “การประเมินความเสี่ยงการทุจริต ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓” ตามที่ฝ่ายเลขานุการคณะกรรมการฯ ได้แจ้งให้ที่ประชุมทราบไปแล้วข้างต้นมาเป็นแนวทางในการดำเนินการ ทั้งนี้ ผชช. วัชรภรณ์ ได้ให้ข้อมูลเพิ่มเติมว่า ในปีงบประมาณที่ผ่านมา ได้มีการประเมินความเสี่ยงด้านการทุจริตในการจัดซื้อจัดจ้าง และได้ดำเนินแผนปฏิบัติการควบคุมความเสี่ยงในด้านการจัดซื้อจัดจ้างพิมพ์แบบใบเสร็จรับเงินด้วยการพัฒนาระบบงานการรับชำระเงินของกรมศุลกากร โดยขับเคลื่อนการใช้ “ระบบการรับชำระเงินค่าภาษีอากรผ่านระบบธนาคารและตัวแทนรับชำระ (e-Bill Payment) และการพิมพ์ใบเสร็จรับเงินโดยผู้ประกอบการ”

ที่ประชุมได้พิจารณาให้ความเห็นต่อร่างเอกสาร “การประเมินความเสี่ยงการทุจริต ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓” ที่ฝ่ายเลขานุการคณะกรรมการฯ จัดทำขึ้น ซึ่งสามารถสรุปสาระสำคัญได้ ดังนี้

ตารางที่ ๑ ตารางระบุความเสี่ยง (Know Factor และ Unknown Factor) ซึ่งระบุว่าโอกาส/ความเสี่ยงการทุจริตที่ “เจ้าหน้าที่เรียกรับผลประโยชน์จากการตรวจสอบตู้คอนเทนเนอร์สินค้าด้วยเครื่องเอกซเรย์แบบติดตั้งประจำที่ (Fixed System)” จัดเป็น Unknown Factor และ “เจ้าหน้าที่ใช้เวลานานในการตรวจสอบตู้คอนเทนเนอร์สินค้าด้วยเครื่องเอกซเรย์แบบติดตั้งประจำที่ (Fixed System)” เป็น Known Factor

ผอ. สตอ. และปฏิบัติหน้าที่ ผอ. ศปช. ให้ความเห็นว่า เมื่อฝ่ายเลขานุการคณะกรรมการฯ เห็นว่าควรนำกระบวนการตรวจสอบตู้คอนเทนเนอร์สินค้าด้วยเครื่องเอกซเรย์แบบติดตั้งประจำที่ (Fixed System) มาประเมินความเสี่ยงการทุจริต และบริหารจัดการโอกาส/ความเสี่ยงในการทุจริตโดยการดำเนินโครงการระบบตรวจสอบตู้คอนเทนเนอร์สินค้าด้วยเครื่องเอกซเรย์แบบขับผ่าน (Drive-through x-Ray Scanner) แล้ว ตนเห็นด้วยกับประเด็นโอกาส/ความเสี่ยงที่เจ้าหน้าที่เรียกรับผลประโยชน์ฯ แต่เห็นว่าเจ้าหน้าที่ใช้เวลานานในการตรวจสอบฯ ไม่น่าจะเป็นโอกาส/ความเสี่ยงที่จะทำให้เกิดการทุจริตในกระบวนการดังกล่าว อีกประเด็นหนึ่ง คือ การที่นำระบบตรวจสอบตู้คอนเทนเนอร์สินค้าด้วยเครื่องเอกซเรย์แบบขับผ่านมาใช้ เจ้าหน้าที่ก็ยังคงต้องวิเคราะห์ภาพอยู่เช่นเดิม กรณีดังกล่าว

/จึงไม่ได้เป็น ...

จึงไม่ได้เป็นการแก้ไขปัญหาในการทุจริตแต่อย่างใด เพียงแต่จะช่วยให้การดำเนินการตรวจสอบเป็นไปด้วยความรวดเร็ว ยิ่งขึ้นเท่านั้น ยกตัวอย่าง แต่เดิมอาจใช้ระยะเวลาในการตรวจสอบตู้คอนเทนเนอร์สินค้า จำนวน ๒ ตู้ ด้วยการเอกซเรย์ นานถึง ๑ ชั่วโมง เมื่อนำระบบตรวจสอบฯ ดังกล่าวมาใช้ก็จะสามารถตรวจสอบตู้คอนเทนเนอร์สินค้าภายในระยะเวลา ที่เท่ากันได้ถึง ๑๕๐ ตู้ อย่างไรก็ตาม อาจภายใต้การดำเนินโครงการฯ ดังกล่าว ระบบฯ สามารถจัดส่งภาพเอกซเรย์ของ ตู้คอนเทนเนอร์ที่ผ่านการตรวจสอบแล้วไปยัง ศปช. เพื่อให้เจ้าหน้าที่ในสังกัดส่วนกลางได้ตรวจสอบภาพดังกล่าวได้ อีกทางหนึ่ง ประกอบกับระบบฯ ดังกล่าวจะใช้กับการตรวจสอบสินค้าผ่านแดนและสินค้าที่ขอตรวจปล่อยนอกเขต ท่าเรือเท่านั้น กรณีดังกล่าวจึงถือเป็นการลดการทุจริตของเจ้าหน้าที่ในประเด็นเรียกรับผลประโยชน์จากการตรวจสอบ ตู้คอนเทนเนอร์สินค้าด้วยเครื่องเอกซเรย์แบบติดตั้งประจำที่ (Fixed System) และเป็นการเพิ่มความโปร่งใส ในการดำเนินการในเรื่องการตรวจสอบตู้คอนเทนเนอร์ได้อีกทางหนึ่ง

ประธานที่ประชุมเห็นด้วยในการที่จะเลือกโอกาส/ความเสี่ยงการทุจริตที่เจ้าหน้าที่เรียกรับผลประโยชน์ จากการตรวจสอบตู้คอนเทนเนอร์สินค้าด้วยเครื่องเอกซเรย์แบบติดตั้งประจำที่ (Fixed System) แทนเจ้าหน้าที่ใช้ เวลานานในการตรวจสอบตู้คอนเทนเนอร์สินค้าด้วยเครื่องเอกซเรย์แบบติดตั้งประจำที่ (Fixed System) และเห็นควร เปลี่ยนแปลงโอกาส/ความเสี่ยงการทุจริตที่เจ้าหน้าที่ใช้เวลานานในการตรวจสอบตู้คอนเทนเนอร์สินค้า ด้วยเครื่องเอกซเรย์แบบติดตั้งประจำที่ (Fixed System) เป็นเจ้าหน้าที่เรียกรับผลประโยชน์แลกกับเวลาที่ใช้ ในการตรวจสอบตู้คอนเทนเนอร์สินค้าด้วยเครื่องเอกซเรย์แบบติดตั้งประจำที่ (Fixed System)

นอกจากนี้ ผอ. กตอ. ยังให้ข้อมูลเพิ่มเติมว่า ระบบ Drive-through x-Ray Scanner จะมีระบบที่ เพิ่มขึ้นมาที่ติดกับเครื่องเอกซเรย์ตู้คอนเทนเนอร์สินค้า คือ ระบบวิเคราะห์ภาพด้วยปัญญาประดิษฐ์ (Artificial Intelligence หรือ AI) ซึ่งจะช่วยลดการใช้ดุลยพินิจของเจ้าหน้าที่ลงได้อีกด้วย

ผชช. ไชยทัต ให้ความเห็นว่า ในการที่เจ้าหน้าที่ใช้เวลานานในการตรวจสอบตู้คอนเทนเนอร์สินค้า ไม่น่าจะเป็นโอกาส/ความเสี่ยงการทุจริต แต่เห็นควรที่โอกาส/ความเสี่ยงการทุจริตน่าจะเกิดในขั้นตอนการวิเคราะห์ ภาพเอกซเรย์ และการไม่เปิดตรวจเมื่อมีเหตุอันควรสงสัย เพราะที่ผ่านมาเจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงาน ณ ศูนย์เอกซเรย์และ เทคโนโลยีศุลกากร สทบ. มีจำนวนค่อนข้างจำกัด ไม่เต็มกรอบอัตรากำลัง บางครั้งเจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบการวิเคราะห์ ภาพเอกซเรย์อาจจะต้องทำการตรวจสอบตู้คอนเทนเนอร์สินค้าแต่ละตู้ด้วย ทำให้ขาดการตรวจทานความถูกต้องกับ เจ้าหน้าที่ระดับอาวุโสซึ่งมีความรู้และประสบการณ์ในการอ่านภาพเอกซเรย์มากกว่า เพราะถ้าความเห็นแย้ง เจ้าหน้าที่ที่สอบทานมีสิทธิ์สั่งแก้ไขเพื่อทำการเปิดตรวจตู้คอนเทนเนอร์สินค้านั้นๆ ได้

ผอ. วาริส ให้ความเห็นว่า การนำระบบ Drive-through x-Ray Scanner มาใช้สนับสนุนการปฏิบัติงาน มีประเด็นทั้ง ๒ ส่วน ส่วนแรกเป็นเรื่องการอำนวยความสะดวกทางการค้า และอีกส่วนหนึ่งเป็นเรื่องของการลด การทุจริต เนื่องจากสามารถตรวจสอบตู้คอนเทนเนอร์สินค้าด้วยเครื่องเอกซเรย์ได้มากขึ้น เพราะแต่เดิมการตรวจสอบ ตู้คอนเทนเนอร์ผ่านแดนขาเข้าที่ท่าเรือแหลมฉบังจะใช้วิธีการสุ่มตรวจ แต่หากมีการนำระบบ Drive-through x-Ray Scanner มาใช้ก็จะช่วยลดปัญหาการจราจรติดกันได้อีกทางหนึ่ง ซึ่งจะส่งผลให้สามารถตรวจสอบตู้คอนเทนเนอร์ ได้เกือบร้อยละ ๑๐๐ ของจำนวนตู้คอนเทนเนอร์ทั้งหมด

/ประธาน ...

ประธานที่ประชุมให้ความเห็นว่า ประเด็นอยู่ตรงที่ว่าภายใต้กิจกรรมการตรวจสอบตู้คอนเทนเนอร์ด้วยการเอกซเรย์มีความเสี่ยงที่เจ้าหน้าที่จะรับผลประโยชน์จากการวิเคราะห์ภาพเพื่อให้เป็นคุณกับผู้ประกอบการหรือไม่ มากน้อยเพียงใด ถ้ามีความเสี่ยงสูง โอกาส/ความเสี่ยงการทุจริตที่เจ้าหน้าที่เรียกรับผลประโยชน์จากการตรวจสอบฯ ควรจะเป็นสีส้ม สำหรับโอกาส/ความเสี่ยงการทุจริตที่เจ้าหน้าที่เรียกรับผลประโยชน์แลกกับเวลาที่ใช้ในการตรวจสอบตู้คอนเทนเนอร์สินค้าด้วยเครื่องเอกซเรย์แบบติดตั้งประจำที่ (Fixed System) เนื่องจากผู้ประกอบการต้องรอคิวนาน แล้วไม่ยอมกรอคิวก็เสนอผลประโยชน์ให้กับเจ้าหน้าที่เพื่อที่จะลัดคิว ในส่วนนี้มีความเสี่ยงสูงหรือไม่ และมีโอกาสเกิดมากน้อยเพียงใด โดยประธานที่ประชุมเห็นว่าประเด็นแรกมีโอกาสเกิดขึ้นมากกว่า ดังนั้น ในตารางที่ ๒ ตารางแสดงสถานะความเสี่ยง (แยกตามรายสีไฟจราจร) ควรระบุให้โอกาส/ความเสี่ยงการทุจริตที่เจ้าหน้าที่เรียกรับผลประโยชน์จากการตรวจสอบตู้คอนเทนเนอร์สินค้าด้วยเครื่องเอกซเรย์แบบติดตั้งประจำที่ (Fixed System) มีสถานะความเสี่ยงเป็นสีส้ม และโอกาส/ความเสี่ยงการทุจริตที่เจ้าหน้าที่เรียกรับผลประโยชน์แลกกับเวลาที่ใช้ในการตรวจสอบตู้คอนเทนเนอร์สินค้าด้วยเครื่องเอกซเรย์แบบติดตั้งประจำที่ (Fixed System) มีสถานะความเสี่ยงเป็นสีเหลือง

ภายหลังจากการดำเนินการในขั้นตอนที่ ๑ ระบุความเสี่ยง และขั้นตอนที่ ๒ การวิเคราะห์สถานะความเสี่ยง ของการประเมินความเสี่ยงการทุจริตแล้ว ในขั้นตอนที่ ๓ จะต้องกล่าวถึงเมทริกส์ระดับความเสี่ยง (Risk level matrix) ซึ่งประกอบด้วย ระดับความจำเป็นของการเฝ้าระวังและระดับความรุนแรงของผลกระทบ เพื่อหาค่าความเสี่ยงรวม

ประธานที่ประชุมสอบถามผู้แทน สทบ. ว่า นอกจากจะมีการลดความเสี่ยงในประเด็นแรกด้วยการนำระบบ Drive-through x-Ray Scanner ที่มีการวิเคราะห์ภาพด้วย AI มาใช้ ซึ่งยังมีระบบที่สามารถส่งภาพเอกซเรย์ไปยัง ศปช. เพื่อให้เจ้าหน้าที่ในสังกัดส่วนกลางตรวจสอบข้อมูลได้อีกทางหนึ่งแล้ว หากมีการปรับเปลี่ยนกระบวนการทำงานโดยกำหนดให้มีเจ้าหน้าที่ระดับอาวุโสเพื่อพิจารณาภาพเอกซเรย์ควบคู่กับเจ้าหน้าที่ผู้ทำการวิเคราะห์ภาพ จะทำให้ลดการใช้ดุลยพินิจได้หรือไม่ ประการใด เพราะในช่วงเวลาที่ผ่านมาเคยมีกรณีตู้คอนเทนเนอร์บรรจุไม้พญาง แต่เจ้าหน้าที่ผู้ทำการวิเคราะห์ภาพและเป็นผู้ตรวจสอบในคราวเดียวไม่ได้ดำเนินการแต่อย่างใด

ผอ. วาริส ชี้แจงว่า ปัจจุบันมีเจ้าหน้าที่วิเคราะห์ภาพจะทำการวิเคราะห์และกำหนดว่าตู้คอนเทนเนอร์นี้มีความเสี่ยงหรือไม่ จากนั้นจะมีเจ้าหน้าที่อีกคนหนึ่งจะทำการเปิดตรวจในกรณีที่มีความเสี่ยง แต่หากไม่มีความเสี่ยงก็จะปล่อยไป

ผชช. ไชยทัต ชี้แจงว่า ระบบ Drive-through x-Ray Scanner ออกแบบเอาไว้สำหรับให้มีการสอบทานความถูกต้องอยู่แล้ว เพียงแต่ควรจัดอัตรากำลังให้เหมาะสมกับการปฏิบัติงานจริงเพื่อให้สามารถวิเคราะห์ภาพเอกซเรย์ร่วมกันได้

ประธานที่ประชุมสรุปว่า โอกาส/ความเสี่ยงการทุจริตซึ่งที่ประชุมเลือกเพื่อดำเนินการต่อในขั้นตอนที่ ๓ ต่อไป คือ เจ้าหน้าที่เรียกรับผลประโยชน์จากการตรวจสอบตู้คอนเทนเนอร์สินค้าด้วยเครื่องเอกซเรย์แบบติดตั้งประจำที่

/(Fixed System) ...

(Fixed System) และได้ขอให้ที่ประชุมพิจารณาระดับความจำเป็นของการเฝ้าระวังและระดับความรุนแรงของผลกระทบ ควรจัดอยู่ในระดับใด

ผอ. สสส. กล่าวว่า กรณีเรื่องให้ผลประโยชน์แก่เจ้าหน้าที่เพื่อจะลัดคิวในการเอกซเรย์นั้นไม่น่าจะเกิดขึ้นได้ เนื่องจากต้องต่อคิวกัน แต่ประเด็นเจ้าหน้าที่เรียกรับผลประโยชน์จากการตรวจสอบตู้คอนเทนเนอร์สินค้าด้วยเครื่องเอกซเรย์แบบติดตั้งประจำที่ (Fixed System) ไม่น่าอาจเกิดขึ้นได้ เพราะในความเป็นจริงเจ้าหน้าที่วิเคราะห์ภาพเอกซเรย์ไม่ได้มีอำนาจที่จะสั่งการให้ดำเนินการตามที่ตนต้องการได้ เพราะอยู่ภายใต้เงื่อนไขการบริหารความเสี่ยงในการสุ่มตรวจ

ผชช. ไชยทัต ชี้แจงเพิ่มเติมในเรื่องของการวิเคราะห์ภาพเอกซเรย์ต้องอาศัยความรู้และประสบการณ์ระดับหนึ่ง โดยใช้การใช้งานเครื่องเอกซเรย์และการวิเคราะห์ภาพต้องผ่านการอบรมจากบริษัทผู้ผลิต ดังนั้น หากจะกำหนดประเด็นของโอกาสที่จะมีการรับผลประโยชน์ของเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบการวิเคราะห์ภาพซึ่งทำงานเพียงคนเดียวโดยไม่มีเจ้าหน้าที่ระบุอาวุโสสอบทานผลการดำเนินการ ก็น่าจะสมารถนำมาพิจารณาได้

ผอ. กคจ. กบท. เสนอว่า ถ้ากรณีการตรวจสอบตู้คอนเทนเนอร์ด้วยเครื่องเอกซเรย์แบบติดตั้งประจำที่ (Fixed System) เป็นกรณีที่น่าจะมองว่าเจ้าหน้าที่มีระยะเวลาในการใช้ดุลยพินิจ ดังนั้น ตามที่ประธานที่ประชุมกล่าวว่าสามารถที่จะนำระบบ Drive-through x-Ray Scanner จึงน่าจะนำมาช่วยในการลดการใช้ดุลยพินิจของเจ้าหน้าที่ลงได้ ซึ่งประธานที่ประชุมเห็นด้วยกับ ผอ. กคจ. กบท. แต่เห็นว่าก่อนระบุในเรื่องนั้น ที่ประชุมต้องกำหนดสถานะความเสี่ยงให้เรียบร้อยเสียก่อน ซึ่งหากกำหนดสถานะความเสี่ยงเป็นสีเหลืองทั้งหมดหรือสีเขียวทั้งหมด กรมฯ ก็ไม่จำเป็นต้องดำเนินการใดๆ ทั้งนี้ การดำเนินการในลักษณะนี้จะสะท้อนให้เห็นถึงการดำเนินงานที่เป็นไปตามหลักการบริหารจัดการความเสี่ยงได้

ผอ. สสส. กล่าวเพิ่มเติมว่า คณะกรรมการฯ ควรเลือกความเสี่ยงที่สอดคล้องกับความเป็นจริงขององค์กร ถ้าไม่มีความเสี่ยงก็ต้องระบุ จึงอยากให้คณะกรรมการฯ ลองทบทวนดูให้ดีว่าโอกาส/ความเสี่ยงในประเด็นแรกนั้นควรเป็นสีส้มหรือไม่

ประธานที่ประชุมเสนอว่า เห็นควรกำหนดขอบเขตของกระบวนการให้กว้างขึ้นกว่าที่ฝ่ายเลขานุการคณะกรรมการฯ ยกร่าง ซึ่งอาจกำหนดเป็น “กระบวนการตรวจสอบตู้คอนเทนเนอร์สินค้า” ถ้าหากพิจารณาจากข้อเท็จจริง ก็ไม่อาจกล่าวได้ว่าในขั้นตอนการตรวจสอบตู้คอนเทนเนอร์สินค้าด้วยเครื่องเอกซเรย์แบบติดตั้งประจำที่ (Fixed System) มีความเสี่ยงสูง เพราะเหตุที่เกิดขึ้นอาจไม่ชัดเจนพอ แต่หากเป็นเรื่องของกระบวนการตรวจสอบตู้คอนเทนเนอร์ว่ายังคงมีการเรียกรับผลประโยชน์ ดังนั้น จึงควรนำเครื่องเอกซเรย์มาใช้เพื่อลดการใช้ดุลยพินิจของเจ้าหน้าที่ และจะมีการสอบทานโดยมีระบบปัญญาประดิษฐ์มาใช้ในการพิจารณาภาพเอกซเรย์ที่ได้จากการตรวจสอบตู้คอนเทนเนอร์อีกด้วย แต่เมื่อระบุขอบเขตของกระบวนการกว้างขึ้นกว่าเดิม การบริหารจัดการความเสี่ยงในการดำเนินการตามกระบวนการนั้นๆ ก็ย่อมต้องมีการพิจารณาในประเด็นอื่นๆ เพิ่มเติม

/ผชช. ไชยทัต ...

ผชช. ไชยทัต เสนอว่า หากปรับเปลี่ยนขอบเขตในการพิจารณาความเสี่ยงการทุจริตเป็นการพิจารณากระบวนการตรวจสอบปล่อยสินค้าแทนกระบวนการตรวจสอบตู้คอนเทนเนอร์สินค้าด้วยเครื่องเอกซเรย์แบบติดตั้งประจำที่ (Fixed System) จะสามารถนำมาตรการที่กรมฯ เคยใช้มาแล้วพิจารณาอีกครั้งได้หรือไม่ นั่นคือ การแก้ปัญหาการตรวจสอบปล่อยสินค้าคนเดียวเป็นการตรวจสอบปล่อยสินค้าเป็นทีม เพราะว่าเคยมีผลของการประเมินอยู่แล้วว่าการตรวจสอบเป็นทีมส่งผลให้ประสิทธิภาพเพิ่มสูงขึ้นอย่างไร จากนั้นจึงค่อยไปพิจารณาประเด็นการนำระบบ Drive-through x-Ray Scanner มาใช้สนับสนุนการปฏิบัติงาน ซึ่งประธานที่ประชุมเห็นว่า ประเด็นที่ ผชช. ไชยทัต เสนอไม่น่าจะดำเนินการไม่ได้ เพราะข้อกำหนดในการรายงานผลต่อคณะทำงานศึกษาฯ ที่กำหนดให้ต้องเป็นการดำเนินการในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ เท่านั้น

ผอ. กคจ. กบท. ให้ข้อมูลต่อที่ประชุมว่า จากการประสานงานกับเจ้าหน้าที่ในสังกัด กคจ. กบท. สามารถขยายระยะเวลาในการจัดส่งหลักฐานที่เกี่ยวข้องให้กับคณะกรรมการฯ ได้ จากเดิมที่เคยกำหนดให้ต้องจัดส่งภายในวันที่ ๑๐ เมษายน ๒๕๖๓ เลื่อนเป็นสามารถให้จัดส่งข้อมูลได้ภายในวันที่ ๓๐ เมษายน ๒๕๖๓

ประธานที่ประชุม จึงมอบหมายให้ฝ่ายเลขานุการคณะกรรมการฯ ศึกษาข้อมูลการควบคุมภายในของกรมฯ เพื่อนำมาใช้ประกอบการบริหารจัดการความเสี่ยงเพิ่มเติม ทั้งนี้ ขอให้ดำเนินการควบคุมไปกับการประเมินความเสี่ยงที่ปรับเปลี่ยนขอบเขตการดำเนินการจากเดิม คือ “กระบวนการตรวจสอบตู้คอนเทนเนอร์สินค้าด้วยเครื่องเอกซเรย์แบบติดตั้งประจำที่ (Fixed System)” เป็น “กระบวนการตรวจสอบปล่อยสินค้า”

มติที่ประชุม ที่ประชุมมีมติ ดังนี้

๑. ให้ฝ่ายเลขานุการคณะกรรมการฯ ไปศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับการควบคุมภายในของกรมฯ เพิ่มเติมว่าสามารถนำมาปรับใช้ในการประเมินความเสี่ยงเพื่อการบริหารจัดการความเสี่ยงได้มากน้อยเพียงใด และให้ดำเนินการควบคุมไปกับการประเมินความเสี่ยงที่ปรับเปลี่ยนขอบเขตการดำเนินการจากเดิม คือ “กระบวนการตรวจสอบตู้คอนเทนเนอร์สินค้าด้วยเครื่องเอกซเรย์แบบติดตั้งประจำที่ (Fixed System)” เป็น “กระบวนการตรวจสอบปล่อยสินค้า”
๒. เพื่อรองรับสถานการณ์การป้องกันการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัส COVID-19 จึงให้ฝ่ายเลขานุการคณะกรรมการฯ ศึกษาวิธีการใช้งานแอปพลิเคชัน “Zoom Video Communications” เพื่อเตรียมการประชุมแบบออนไลน์ และให้คณะกรรมการฯ จัดเตรียมไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ (e-Mail address) เพื่อจะได้จัดส่งให้ฝ่ายเลขานุการคณะกรรมการฯ ใช้เป็นช่องทางในการเชิญกรรมการแต่ละท่านเข้าร่วมการประชุมแบบออนไลน์ผ่านทางแอปพลิเคชันดังกล่าวต่อไป

ระเบียบวาระที่ ๔ เรื่องอื่นๆ (ถ้ามี)

- ไม่มี -

/เลิกประชุม ...

เลิกประชุมเวลา ๑๑.๓๐ น.

นางสาวอรจิรา	วรรณกุล	จดรายงานการประชุม
นายทศพร	อ่องแสงคุณ	
นางสาวอรนุช	ชาวเมืองน้อย	ตรวจรายงานการประชุม